

Vlaams
Parlement

ingediend op **565** (2015-2016) – Nr. 1
5 november 2015 (2015-2016)

Verslag van de hoorzitting

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn
uitgebracht door Johan Danen en Andries Gryffroy

met vertegenwoordigers van de Vlaamse Regulator
van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG)
over enkele actuele dossiers

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn:

Voorzitter: Tinne Rombouts.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Bart Nevens, Axel Ronse, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele;
Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, Tinne Rombouts, Valerie Taldeman;
Gweny De Vroe, Lydia Peeters;
Rob Beenders, Bruno Tobback;
Hermes Sanctorum-Vandevoorde.

Plaatsvervangers:

Jelle Engelbosch, Sofie Joosen, Jos Lantmeeters, Jan Peumans, Grete Remen, Sabine Vermeulen;
Sonja Claes, Jos De Meyer, Bart Dochy, Katrien Partyka;
Mathias De Clercq, Willem-Frederik Schiltz;
Ingrid Lieten, Els Robeyns;
Johan Danen.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin.

INHOUD

I.	Uiteenzetting door de VREG	4
1.	Aanpak historische saldi 2010-2014	4
2.	De nettarieven voor 2016	4
3.	Het Tarievendecreet	5
4.	De herziening van de tariefstructuur.....	5
5.	Het bestuur van en het toezicht op de VREG.....	6
II.	Vragen van de leden	6
1.	Tussenkost van Robrecht Bothuyne	6
2.	Tussenkost van Johan Danen	7
3.	Tussenkost van Andries Gryffroy	7
4.	Tussenkost van Rob Beenders.....	8
5.	Tussenkost van Willem-Frederik Schiltz.....	9
III.	Antwoorden van de VREG	9
IV.	Bijkomende vragen van de leden	11
1.	Tussenkost van Robrecht Bothuyne	11
2.	Tussenkost van Johan Danen	11
3.	Tussenkost van Andries Gryffroy	11
4.	Tussenkost van Rob Beenders.....	12
5.	Tussenkost van Willem-Frederik Schiltz.....	12
V.	Antwoorden van de VREG	13
	Gebruikte afkortingen	15
	Bijlage: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn hield op 14 oktober 2015 een hoorzitting met de VREG over enkele actuele dossiers.

Het consultatieverslag van de VREG van 5 oktober 2015 over de consultatie met betrekking tot wijzigingen aan de tariefmethodologie 2015-2016 is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit stuk op www.vlaamsparlement.be.

I. Uiteenzetting door de VREG

1. Aanpak historische saldi 2010-2014

Thierry Van Craenenbroeck, waarnemend gedelegeerd bestuurder VREG, stelt dat de tariefmethodologie voor 2015 en 2016 reeds rekening hield met het bestaan van de saldi uit het verleden, met name voor de jaren 2008 en 2009. Deze saldi werden nog vastgesteld door de CREG.

Het Hof van Beroep heeft op 30 juni 2015 verduidelijkt dat de VREG bevoegd is voor de saldi van de jaren 2010 tot 2014. Daarom heeft de CREG de dossiers van de voorbije jaren dan ook eind augustus 2015 overgemaakt. De overgemaakte informatie bevat echter niet alle nodige elementen voor een goede analyse van de historische dossiers. De exacte bepaling van de saldi en de beslissing over de bestemming van die saldi zal dus nog heel wat werk vergen.

De VREG wil daar echter niet op wachten. Voor 2016 heeft men een methodologische aanpassing doorgevoerd. Men zal beginnen met de verwerking van de saldi op basis van een voorschot. Tijdens de daarbij gehouden consultatie werd voorgesteld om de afbouw van de saldi over minstens drie jaar te spreiden. De consultatie werd aangevuld met een aantal simulaties voor elektriciteit en voor aardgas, zowel voor een doorsnee gezin als voor een bedrijf. Bedoeling was duidelijk te maken wat de impact zou zijn met een verwerking van respectievelijk drie, vijf of tien jaar.

Intussen zijn er een vijftiental reacties binnengekomen. Daarbij ging het niet alleen over de afbouw van de saldi, maar ook over een aantal andere kleine wijzigingen. De VREG heeft op basis daarvan beslist dat naar een evenwicht tussen een tariefschok voor de netgebruikers en het oplopen van de financieringskosten voor de saldi moet worden gezocht. Uiteindelijk heeft de VREG beslist om de afbouw van de saldi te spreiden over een periode van vijf jaar, vooral met het oog op de bescherming van de netgebruikers.

In de loop van 2016 zal de VREG de dossiers verder analyseren en een beslissing nemen over de bepaling van de saldi en over de bestemming ervan. Daarbij zal hij rekening houden met de verwoording van de rechter van het Hof van Beroep.

Een afbouw over vijf jaar zal voor een doorsnee gezin neerkomen op een verhoging van de nettarieven voor elektriciteit met 35 euro per jaar, terwijl er voor gas een daling zou zijn van 17 euro.

2. De nettarieven voor 2016

Op dit ogenblik is de VREG volop bezig met de voorbereidingen voor de distributienettarieven voor 2016. De VREG heeft aan alle netbeheerders laten weten welk inkomen ze op basis van de huidige wetgeving mogen capteren in 2016 via de nettarieven. Dit is uiteraard gebaseerd op de huidige verplichtingen van de netbeheerders.

Op basis daarvan kunnen de netbeheerders tariefvoorstellen indienen die dan door de VREG moeten worden goedgekeurd.

Er zijn echter enkele onzekere factoren. De inwerkingtreding van het Tarievendecreet zal een stabielere basis bieden voor het nemen van beslissingen, maar een afstemming is nog nodig. Ook een eventuele heffing kan een onrechtstreekse impact hebben. De heffingsregeling kan namelijk een invloed hebben op het aantal certificaten dat in voorraad moet worden gehouden en dat heeft een impact op de voorziene kapitaalkost van de netbeheerders en op het toegelaten inkomen. Daarnaast zijn er ook een aantal veranderingen aangekondigd in het distributienetlandschap die mee moeten bekeken worden.

3. Het Tarievendecreet

Het Tarievendecreet zal een stabielere basis bieden voor de beslissingen van de VREG rond tariefmethodologie en tariefbeslissingen, dat is positief. Het nieuwe Tarievendecreet bevat een werkbare procedure. Het federale richtsnoerenkader, dat eigenlijk al impliciet opgeheven was met de invoering van het eerste Tarievendecreet, wordt nu expliciet opgeheven, hetgeen duidelijkheid schept.

Er zijn wel nog enkele verbeterpunten die te maken hebben met de voorziene richtsnoeren in het Tarievendecreet. De vroegere geïntegreerde richtsnoeren 7 en 8 zijn nu uit elkaar gehaald. Richtsnoer 7 gaat nu over de uniforme tariefstructuur. Richtsnoer 8 kijkt naar de mogelijkheid van aparte tarieven per distributienetbeheerder, ook na een fusie van netbeheerders. Richtsnoer 7, over een uniforme tariefstructuur per distributienetbeheerder, vormt geen probleem. De VREG zal dat interpreteren als een uniforme tariefstructuur voor heel Vlaanderen. Daarbij gaat het over de structuur van de tarieven en niet over de tarieven zelf. De VREG heeft wel een probleem met richtsnoer 8. De Europese regelgeving bepaalt dat de beslissingswijze inzake de tarieven een exclusieve bevoegdheid is van de regulator. De regulator moet daarbij wel een aantal beginselen respecteren, onder meer het gelijkheidsbeginsel. Binnen een netgebied kunnen er altijd elementen zijn die een differentiatie van de tarieven noodzakelijk maken, maar richtsnoer 8 lijkt de mogelijkheden van de regulator om de tarieven te differentiëren te beperken. De VREG suggereert dus om richtsnoer 8 te schrappen.

Richtsnoer 21 maakt een koppeling tussen de invoering van het capaciteitstarief en het concept regionaal objectiveerbare verschillen. De VREG is het daar niet mee eens. Dit artikel is nogal warrig geformuleerd. Het zal de invoering van een capaciteitstarief meer hinderen dan helpen. Het zal veel tijd en geld kosten om dat grondig te onderzoeken. Als er motiveerbare verschillen worden vastgesteld, dan zal men moeten motiveren op welke grond men een beslissing neemt. Dat houdt een groot risico in op het vlak van transparantie en van niet-discriminatie. De VREG denkt dat dit richtsnoer beter weggelaten zou worden. De VREG kan ook zonder die bepaling differentiëren als dat nodig is. Dat hoeft niet gekoppeld te worden aan regionaal objectiveerbare verschillen. De VREG suggereert dus om ook richtsnoer 21 te schrappen.

4. De herziening van de tariefstructuur

Hij geeft een stand van zaken van de herziening van de tariefstructuur. Op dit ogenblik worden er heel wat netgebonden kosten op laagspanning aangerekend op basis van de kilowattuur. De VREG denkt dat de vermogenscomponent, dus de capaciteit, een betere weerspiegeling is van de kosten van de netbeheerder. Een aanrekening van de kosten op basis van het vermogen kan leiden tot een grotere kostenreflectiviteit van de tarieven. Daarom heeft de VREG aan de netbeheerders gevraagd om de mogelijke impact van een hervorming van de tariefstructuur op

de verschillende klantengroepen in te schatten. Als uit die simulatie blijkt dat een dergelijke ingreep een positief effect kan hebben, dan kan er een brede consultatie worden georganiseerd. Op basis daarvan kan men beslissen tot de invoering van een andere tariefstructuur. Op dit ogenblik is daar nog geen timing aan gekoppeld. Er zijn wel al afspraken gemaakt tussen de netbeheerders en de leveranciers over de aanpassing van de processen die noodzakelijk zijn voor de uitwisseling van gegevens tussen marktpartijen. Dat zou ingaan op 1 januari 2018.

5. Het bestuur van en het toezicht op de VREG

De huidige bestuursvorm van de VREG werkt via een raad van bestuur die bevoegd is voor de strategische aangelegenheden. Alle bestuursleden moeten voldoen aan strikte onafhankelijkheidsvereisten. Ze hebben een mandaat van vijf jaar dat eenmaal vernieuwbaar is. Een uitbreiding van de raad van bestuur is bespreekbaar. Het huishoudelijk reglement regelt de taakverdeling tussen de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder, die verantwoordelijk is voor de dagelijkse leiding van de VREG. Hij is ook lid van de raad van bestuur. Hij wordt bijgestaan door een directieraad. Die manier van werken functioneert goed en kan in de toekomst blijven bestaan.

Het derde Europese energiepakket impliceert een onafhankelijke regulator. Rechtstreekse instructies vanuit het beleid naar de VREG zijn dus niet mogelijk. Daarom vindt hij het beter om het toezicht op de VREG niet toe te wijzen aan een enkele minister, maar om de VREG rechtstreeks onder het toezicht van het Vlaams Parlement te plaatsen. De VREG zou elk jaar zijn jaarverslag en zijn activiteitenplan kunnen voorstellen aan de betrokken commissie. Dat kan gekoppeld worden aan de indiening van een budgetvoorstel bij het Vlaams Parlement. Indien nodig kan er een regelmatig contact zijn om regulatoire issues rechtstreeks te bespreken met het parlement, en niet via de minister.

Voor het overleg kan men denken aan de invoering van een algemene raad bij de VREG. Hij pleit wel voor een strikte scheiding tussen het debat met de belanghebbenden over het algemene energiebeleid en het debat over het regulatoire beleid van de regulator. Het debat over het algemene energiebeleid kan beter gevoerd worden in de schoot van de SERV of de Minaraad. In de schoot van de VREG kan er wel een belanghebbendenorgaan worden opgericht dat zich buigt over de activiteiten van de VREG waaronder bijvoorbeeld de gevoelige materie van de distributienettarieven.

II. Vragen van de leden

1. Tussenkomst van Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne was verbaasd over de beslissing van de VREG om het doorrekenen van de historische saldi over vijf jaar te spreiden. Die beslissing is gebaseerd op een consultatie waarop er slechts vijftien antwoorden zijn gekomen, waaronder heel wat afwijkende meningen. Het verbaast hem dat de VREG niet kiest voor de kortst mogelijke periode. Dat is niet in overeenstemming met de keuze van het regeerakkoord dat gesteund wordt door de meerderheid in het parlement die geacht is de totale bevolking te vertegenwoordigen. Ook de netbeheerders waren vragende partij voor een zo snel mogelijke doorrekening, met de hoge financieringskost als belangrijk argument. De VREG hecht blijkbaar meer belang aan de potentiële tariefschok. Hoe is de afweging tussen de financieringskosten en de tariefschok gebeurd? Hoe werd die tariefschok becijferd? Hij benadrukt dat de financieringskosten ook betaald worden door de consument. Hij wil weten of het nog mogelijk is om die beslissing te herzien.

2. Tussenkomst van Johan Danen

Johan Danen stelt vast dat het Tarievendecreet gezien wordt als een juridisch stabielere basis voor de werking van de VREG. Hij vraagt zich af of die juridische basis op dit ogenblik dan minder stabiel is.

Op 1 januari 2018 zouden de processen en het berichtenverkeer tussen marktpartijen worden aangepast. Wil men op dat ogenblik ook starten met het capaciteitstarief? Een van de richtsnoeren van het Tarievendecreet bepaalt dat het tarief ook moet aanzetten tot rationeel energiegebruik. Groen beseft dat een capaciteitstarief beter de kosten van de netbeheerder reflecteert. De leveranciers zullen echter steeds meer geneigd zijn om een zware vaste component in hun tarief te steken. Daardoor zal de verbruiker minder aangezet worden tot rationeel energieverbruik.

De onafhankelijkheid van de VREG vindt hij een goede zaak. Groen staat achter de beslissing van de VREG om de saldi over vijf jaar door te rekenen. Een aantal andere regeringsbeslissingen hebben namelijk al geleid tot sterke verhogingen van de factuur. Welke marge heeft de VREG om af te wijken van het regeerakkoord?

Hij steunt ook het idee dat de VREG in de toekomst onder het parlement zou ressorteren. Hij stelt vast dat de CREG ook onder het Federaal Parlement ressorteert en vraagt zich af hoe dat in het buitenland geregeld is.

Hij vraagt zich af waarom de VREG geen voorstander van de oprichting van een algemene raad. Hoe meer mensen hierbij betrokken zijn, hoe makkelijker het nochtans is om tot een gedragen standpunt te komen.

Hij heeft begrepen dat de VREG betrokken was bij de opmaak van het Tarievendecreet. Hij wil weten of dat ook het geval was voor de voorliggende amendementen.

3. Tussenkomst van Andries Gryffroy

Andries Gryffroy sluit zich aan bij de opmerkingen en de vraag van de heer Bothuyne. Hij betreurt dat de VREG wel een consultatieronde heeft gehouden, maar geen rekening houdt met het standpunt van de Vlaamse Regering, die opteert voor een periode van drie jaar. De Vlaamse Regering wordt nochtans gesteund door een meerderheid in het Vlaams Parlement en heeft de steun van de Vlaamse kiezer. Bijgevolg zou de regering ook als een belanghebbende kunnen worden beschouwd. Indien men de groenestroomcertificaten had geregeld via een heffing en ze niet had opgenomen in de distributiekosten, dan had de VREG daar ook geen bevoegdheid over gehad. De VREG omschrijft zichzelf als een onafhankelijke regulator en wil geen instructies krijgen van de Vlaamse Regering of van het Vlaams Parlement. Toch doet de VREG soms bijna politieke uitspraken, bijvoorbeeld in de laatste alinea van pagina 13 van het rapport over het consultatieverslag, waar de kosten voor de energiecertificaten worden omschreven als een investering in het kader van de energietransitie van centrale fossiele of nucleaire opwekking naar decentrale opwekking op basis van hernieuwbare energiebronnen. Slechts weinig belanghebbenden zijn ingegaan op de consultatieronde. Bovendien was er binnen die groep geen eensgezindheid over de termijn van vijf jaar. Bij de individuele distributienetgebruikers liepen de meningen uiteen, maar diverse belangrijke sectoren waren voorstander van een termijn van drie jaar. Bij een spreiding over vijf jaar is er voor een gemiddeld gezin een stijging van 35 euro per jaar voor elektriciteit en een daling van 17 euro per jaar voor aardgas. Bij een spreiding over drie jaar moet het dus gaan over een stijging van ongeveer 55 euro per jaar voor elektriciteit en daling van

29 euro per jaar voor aardgas. Hij beseft wel dat niet iedereen elektriciteit en aardgas heeft. Hij wil dus weten of die beslissing van de VREG nog kan herzien worden.

De VREG formuleert ook een aantal verbeterpunten voor de richtsnoeren. De VREG stelt dat hij binnen zijn exclusieve bevoegdheid als regulator zelf kan zorgen voor differentiatie. De spreker vindt die verklaring onvoldoende. Met de fusies willen de distributienetbeheerders gemakkelijker privaat kapitaal kunnen aantrekken. Het regeerakkoord bepaalt duidelijk dat de distributienetbeheerder die de schulden heeft opgebouwd ook moet zorgen voor een oplossing. De VREG benadrukt zijn exclusieve bevoegdheid. De spreker vraagt zich af of er dan nog een minister van Energie nodig is. Eenzelfde opmerking geldt ook voor richtsnoer 21 over de regionaal objectiveerbare verschillen.

Het lid vreest ook dat de invoering van het capaciteitstarief steeds verder uitgesteld zal worden. Kan de VREG de garantie geven dat dit tarief inderdaad zal worden ingevoerd op 1 januari 2018? Het capaciteitstarief kan voor de industrie een incentive zijn om de energietransitie verder te zetten. De batterijtechnologie is hier een goed voorbeeld. Nu wordt er een zuiver verbruikstarief gehanteerd.

Over het bestuur van en het toezicht op de VREG is er nog bijkomende discussie nodig. Het onderbrengen van de VREG onder het Vlaams Parlement kan besproken worden na een benchmark van buitenlandse regulatoren. De VREG ziet als mogelijke topics voor de bespreking in het Vlaams Parlement: een toelichting van het jaarverslag en het activiteitenplan, het indienen van een budgetvoorstel en regelmatig contact. Hij is van oordeel dat het Vlaams Parlement als een van de belanghebbenden ook richtsnoeren kan bepalen.

4. Tussenkomst van Rob Beenders

Rob Beenders heeft de indruk dat Andries Gryffroy het principe van de onafhankelijkheid van de VREG in vraag stelt. Robrecht Bothuyne lijkt er dan weer voor te pleiten om de saldi in één keer af te lossen. Dat zou zorgen voor een grote factuurschok. De financieringskosten zijn momenteel heel laag en vormen dus geen argument om van vijf naar drie jaar te gaan. Er zijn nu al heel wat beleidsbeslissingen die zullen leiden tot een stijging van de elektriciteitsfactuur: de vennootschapsbelasting, de stijging van de btw en de besparing van 48 miljoen euro op de energiepremies. Als bovendien ook de terugbetaling van de groenestroomcertificaten minder gespreid wordt in de tijd, dan zal dat vooral gevolgen hebben voor de groeiende groep mensen die het nu al moeilijk heeft om de elektriciteitsfactuur te betalen.

De presentatie wekt bij hem de indruk dat de VREG er al van overtuigd is dat een capaciteitstarief de juiste weg is. Hij vraagt zich af welke onderzoeken er dan nog moeten gebeuren. Zal de invoering van een capaciteitstarief leiden tot een meer rechtvaardige verdeling van de distributiekosten? Welke timing zal er gehanteerd worden? Zal men de impact van een dergelijk capaciteitstarief berekenen? Hij vreest dat het capaciteitstarief nadelig zal zijn voor de mensen die vandaag weinig elektriciteit verbruiken. Dan schiet die maatregel zijn doel voorbij.

Hij denkt dat er weinig weerstand bestaat tegen het onderbrengen van de VREG bij het Vlaams Parlement. Zijn er al stappen in die richting gezet? Wat zijn de volgende stappen?

5. Tussenkomst van Willem-Frederik Schiltz

Willem-Frederik Schiltz is blij dat het Tarievendecreet een stabielere juridische basis zal bieden voor de werking van de VREG. Hij vraagt zich wel af waarom de VREG de richtsnoeren interpreteert als een aantasting van zijn autonomie. Hij kan niet akkoord gaan met de suggestie van Rob Beenders dat deze meerderheid de regulator zou willen muilkorven. Hij ziet echter een groot verschil tussen een onafhankelijke regulator die waakt over een goede toepassing van de wet en een regulator die in het luchtledige opereert en een eigen, bijna politieke visie hanteert over de oplossing van een aantal zelf gecreëerde, moeilijke problemen.

Hij begrijpt niet waarom de VREG vasthoudt aan de verrekeningsperiode van vijf jaar. Bijna alle partijen in de consultatieronde gaven de voorkeur aan een periode van drie jaar. Hij denkt niet dat deze beslissing tot een grote financieringsschok zou leiden.

Inzake de regionaal objectiveerbare verschillen streeft de VREG van meet af aan naar een zo gelijkmatig mogelijke spreiding. Hij begrijpt echter dat de netbeheerders de bestaande verschillen niet langzaam kunnen laten uitdoven bij fusies. Dat is ook de reden waarom de hertekening van het landschap zo lang op zich heeft laten wachten. Een solidarisering van de schulden ligt moeilijk. Nu zijn de twee grote netbeheerders bereid om dat te onderzoeken, maar een volledige solidarisering van de schulden, zonder rekening te houden met de regionale verschillen, blijft moeilijk. Hij denkt dat het mogelijk moet zijn om daarover een compromis te vinden. Een objectivering van de elementen die de kosten bepalen in een capaciteitstarief is wellicht niet zo moeilijk.

III. Antwoorden van de VREG

Thierry Van Craenenbroeck gaat eerst in op de vraag over de reikwijdte van de onafhankelijkheid van de regulator. De Europese richtlijnen bepalen dat de regulator exclusief bevoegd is voor het bepalen van de voorwaarden voor de toegang tot het net en van de tarifaire voorwaarden. Dat is essentieel voor een adequate regulering van de monopolienetbeheerders en de commerciële energieleveranciers. De regulator moet niet alleen onafhankelijk zijn ten aanzien van de marktpartijen zelf, maar ook ten aanzien van regering en parlement. Sommige leden van het Vlaams Parlement kunnen namelijk bestuursmandaten hebben opgenomen in commerciële of netbedrijven.

19 van de 21 richtsnoeren zijn vrij algemeen geformuleerd. De VREG kan daar perfect uitvoering aan geven. Er zijn echter twee richtlijnen die een overschrijding van de bevoegdheidsdemarcatie zouden kunnen betekenen omdat ze nogal precieze instructies geven.

Inzake het doorrekenen van de saldi maakt de VREG inderdaad ook abstractie van de bepalingen in het regeerakkoord. In het kader van zijn bevoegdheid om de nettarieven toe te passen heeft de VREG zich vooral gebaseerd op de reacties binnen de consultatieronde. De reacties waren inderdaad gespreid. Sommige partijen hebben gepleit voor drie jaar, andere voor vijf jaar en nog andere voor tien jaar. In zijn afweging heeft de VREG uiteindelijk de positie van de consument laten doorwegen. Er werd ook rekening gehouden met de commerciële marktpartijen. De cijfers die door verschillende sprekers werden geciteerd, zijn correct. Deze beslissing heeft inderdaad een effect op de financieringskosten, maar in verhouding tot de totale financieringsinspanningen is het effect ervan op de nettarieven eigenlijk heel klein. Hij benadrukt dat ook Febeg sterk heeft aangedrongen op een spreiding van de saldi over vijf jaar. De markt is momenteel namelijk heel actief en de marges van de commerciële activiteiten

van de leveranciers zijn heel klein. Dat heeft te maken te maken met allerlei heffingen en toeslagen, maar vooral met het incassorisico voor het capteren van de eigen commodity kosten en van de nettarieven.

Op de vraag of die beslissing nog voor herziening vatbaar is, antwoordt hij dat er al beslist is om de netbeheerders voor deze regulatoire periode de toelating te geven om een voorschot te nemen van twintig percent. In 2016 gebeurt er een correctere berekening van de saldi. Dan moet er ook een beslissing worden genomen over de tariefmethodologie voor 2017 en de volgende jaren. Dan kan het doorrekenen van de saldi opnieuw worden bekeken.

Uiteraard was er al een juridische basis voor de beslissingen van de VREG. Toch lopen er enkele rechtszaken die zich beroepen op een onvoldoende juridische basis. Daarom vindt hij het positief dat het politieke niveau zorgt voor een aantal algemene richtsnoeren en voor decretaal omschreven procedures.

Hij kan nog niet garanderen dat er werkelijk een capaciteitstarief zal worden ingevoerd. De VREG moet eerst nog een heel proces van simulaties en consultaties doorlopen. Bij het bepalen van een eventuele ingangsdatum moet men ook rekening houden met de netbeheerders en de leveranciers. In die zin is een invoering vóór 1 januari 2018 onmogelijk. De VREG is ervan overtuigd dat capaciteit een betere tariefdrager is voor de pure netkosten. Dat zal aan de netbeheerders de juiste prikkels geven voor een efficiënte ontwikkeling van hun netten. Er moet echter ook een prikkel zijn voor het rationeel gebruik van energie. Daarom zal er vermoedelijk een hybride tarief ontstaan waarbij bepaalde componenten worden versleuteld via de kilowattuur. Het kan bijvoorbeeld gaan om de kosten voor openbare dienstverplichtingen die niet kunnen worden toegewezen aan het net.

Er is bij zijn weten geen uitgebreide benchmarking gebeurd over de structuur van de VREG. *Sarah Van Kerckhoven*, directeur Beleid en Organisatie van de VREG, vult aan dat de Europese Commissie verkiest dat de regulator ressorteert onder het parlement. *Thierry Van Craenenbroeck* vervolgt dat de VREG op dat vlak niet het initiatief kan nemen voor volgende stappen, zoals Rob Beenders lijkt te suggereren. Het Vlaams Parlement moet decretaal het statuut van de VREG regelen.

Bij de overname van schulden bij fusies tussen netbeheerders moet men een onderscheid maken tussen het perspectief van de aandeelhouders en dat van de netgebruikers. De netbedrijven hebben de vrijheid om hun aandeelhouders te vergoeden op de manier die ze het meest geschikt achten. Als ze dat willen, kunnen ze daarbij rekening houden met bepaalde historische of nieuwe verdeelsleutels. Het kan echter moeilijk te verantwoorden zijn dat netgebruikers voor eenzelfde dienstverlening verschillende tarieven moeten betalen, tenzij men aan de ene netgebruiker bepaalde historische kosten aanrekent en aan de andere niet. De VREG vindt dat het mogelijk moet zijn om te differentiëren, maar dat betekent niet dat de bestaande situatie per definitie behouden dient te blijven.

De bevoegdheden van de minister en van de regulator moeten duidelijk worden afgebakend. De bewering dat er dan geen minister van Energie meer nodig is gaat dus niet op. De VREG is niet tegen de oprichting van een algemene raad. Men dient echter een duidelijk onderscheid te maken tussen het algemene energiebeleid waarvoor de minister bevoegd is en een beperkt aantal specifieke issues waarvoor de regulator is aangesteld.

De VREG was niet betrokken bij het opstellen van de amendementen, maar heeft daarover wel een advies opgemaakt. De VREG vreest namelijk dat er nog een

aantal bijkomende complexiteiten in de regelgeving kunnen sluipen. Het Vlaams Parlement moet nu de knoop doorhakken.

IV. Bijkomende vragen van de leden

1. Tussenkoms van Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne ontkent dat hij de regulatoire bevoegdheid van de VREG wil in vraag stellen. Hij is wel verwonderd over de manier waarop de VREG zijn bevoegdheden invult. Thierry Van Craenenbroeck zegt dat de VREG een afweging gedaan heeft op basis van een publieke consultatie. De VREG dient echter ook rekening te houden met de omgeving waarin hij werkt. Bij de consultatie waren er zes individuen betrokken. De energieleveranciers hebben gevraagd om een langere termijn te hanteren dan drie jaar. Alle andere betrokkenen waren voorstander van een termijn van drie jaar. Dat is ook de wil van de democratisch verkozen meerderheid die heel wat energieconsumenten vertegenwoordigt. De VREG kiest de zijde van de energieleveranciers en zes individuen. Dat vindt hij niet kunnen. Hij roept de VREG op om die beslissing te herzien. De tariefschok is helemaal niet zo groot. Het uitstellen van de doorrekening leidt echter tot bijkomende financieringskosten. Geld lenen kost ook geld. Dat hypothekeert het toekomstige energiebeleid dat voor grote uitdagingen staat.

2. Tussenkoms van Johan Danen

Johan Danen vindt het belangrijk dat een regulator onafhankelijk kan werken. Hij stelt vast dat de VREG binnen de Europese klijtlijnen blijft. De regering of het parlement kan dus de grote principes uitwerken. Over de termijnen kan een regulator echter zelf beslissingen nemen, op basis van een consultatieronde.

Hij gaat akkoord met het principe dat de regulator onder het parlement dient te ressorteren. Hij heeft echter bedenkingen bij de manier waarop de meerderheid daarmee wil omgaan.

Hij vindt het bizar dat de meerderheid blijft pleiten voor een termijn van drie jaar. Vorige week heeft minister Turtelboom hem immers geantwoord dat ze de andere historische schulden, namelijk het overschot aan certificaten, op vijf jaar wil wegwerken via een heffing. Hij denkt dat de meerderheid dit sneller wil afhandelen om tegen de volgende verkiezingen te kunnen zeggen dat de energieprijzen kan dalen omdat deze regering alle problemen heeft opgelost.

Hij heeft geen antwoord gekregen op zijn vraag waarom de VREG geen voorstander is van een algemene raad. Ook de CREG heeft een algemene raad. Zo kan men het draagvlak van de beslissingen vergroten.

Hij denkt dat er in de toekomst conflicterende situaties zullen ontstaan. Eigenlijk hoort dat bij het democratische proces. Hij vraagt zich af of het voorliggende decreet in staat is om aan die conflicterende situaties het hoofd te bieden.

3. Tussenkoms van Andries Gryffroy

Andries Gryffroy komt terug op de manier waarop de VREG zijn bevoegdheid gebruikt. Hij denkt dat de richtsnoeren 8 en 21 niet in strijd zijn met de bevoegdheden van de VREG. Hij erkent dat er parlementsleden zijn met mandaten bij distributienetbeheerders, maar hij weigert daaruit te concluderen dat deze mensen niet onpartijdig zouden zijn. Misschien hebben ze vooral meer kennis van zaken. De partijen die in het consultatieproces aan bod gekomen zijn, waren zeker belanghebbenden. De zes individuele netgebruikers binnen het

consultatieproces waren het niet eens met elkaar. Een van hen pleitte voor een termijn van drie jaar, drie pleitten voor een termijn van vijf jaar en twee voor een termijn van tien jaar. Thierry Van Craenenbroeck merkte ook op dat de commerciële marktpartijen in de problemen zouden kunnen komen door het incasso-risico. Dat risico kan echter op een andere manier opgevangen worden. Met de andere partijen, die allemaal hebben gepleit voor een termijn van drie jaar, bijvoorbeeld Voka, Febeliec en essencia, wordt geen rekening gehouden. Samen met zijn fractie zal hij die beslissing blijven bestrijden.

Er is een duidelijke afspraak dat de intercommunales die in het verleden schulden hebben aangegaan ook voor een oplossing moeten zorgen. Als de Vlaamse Regering dat oplegt als een richtsnoer, dan zegt de VREG dat hij zelf kan zorgen voor een differentiatie voor de historische saldi. Hij is daar niet zo zeker van.

De VREG kan niet garanderen of er een capaciteitstarief zal worden ingevoerd. Hij vraagt zich af hoe lang die onzekerheid nog zal aanslepen. Er is een energietransitie nodig, maar de bedrijven kunnen hun plannen niet ten uitvoer brengen omdat ze onvoldoende duidelijkheid hebben. De politiek moet een richting aangeven. Energie-efficiëntie kan leiden tot een lager energieverbruik. Over de eenheidsprijs heeft de politiek echter niets te zeggen. Op dat vlak claimt de VREG immers een exclusieve beslissingsbevoegdheid. De VREG zegt dat hij kan differentiëren, maar hij wil geen garanties geven op dat vlak.

4. Tussenkoms van Rob Beenders

Rob Beenders benadrukt dat men vooral naar de toekomst moet kijken. Er was een kamerbrede consensus rond het voorstel van resolutie over het afsluiten van een energiepact (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 342/1). De meerderheid moet voor het realiseren van die energietransitie een goed plan uitwerken dat ook duidelijkheid schept over de financiering. De reeds genomen maatregelen, het verhogen van de btw, de invoering van een vennootschapsbelasting en de besparingen op de energiepremies, zullen de energiefactuur zwaarder maken, maar zullen geen enkele impact hebben op de transitie. Hij vindt het vooral belangrijk om vorderingen te maken in de realisatie van het energiepact. Hijzelf staat achter de keuze van de VREG om de verrekening van de saldi over vijf jaar te spreiden. Voor hem had de spreiding zelfs nog groter mogen zijn.

5. Tussenkoms van Willem-Frederik Schiltz

Willem-Frederik Schiltz is niet verbaasd over de laatste opmerking van Rob Beenders. Hij ziet het als een socialistische traditie om de problemen door te schuiven naar de generatie van de achterkleinkinderen. Als men een duurzaam hernieuwbaar energiebeleid wil voeren, moet men van een nieuw blad kunnen beginnen. Dat is de reden waarom de schulden uit het verleden zo snel mogelijk moeten worden weggewerkt.

De vertegenwoordigers van de VREG hebben het belang van een onafhankelijke regulator benadrukt. Ze zien zelfs het parlement als een bedreiging. Sommige parlementsleden kunnen immers betrokken zijn bij een marktpartij. Door dergelijke opmerkingen voelt hij zich geschokt. Hijzelf is namelijk onafhankelijk bestuurder bij Infrax. Hij heeft dus geen commercieel belang bij Infrax, maar hij wil begrijpen wat er bij een netbeheerder gebeurt. De opmerkingen van de VREG wekken de indruk dat parlementsleden alleen maar commerciële belangen achterna hollen en niet in staat zijn om op te komen voor het belang van de burger. Bij een stemming in het parlement primeert voor hem het algemeen belang. Soms stemt hij voor maatregelen die niet in het commerciële belang zijn van partijen waarin hij participeert. Daarom acht hij het mogelijk dat het

parlement sturing geeft aan het energiebeleid. Het is aan de regulator om erover te waken dat dat beleid correct nageleefd wordt.

Hij erkent dat Europa belang hecht aan de onafhankelijkheid van de regulatoren. Toch bevat de Nederlandse gaswet een aantal specifieke richtlijnen voor de regulator. In Duitsland is dat eveneens het geval. In Frankrijk kunnen de distributienetbeheerders gedifferentieerde tarieven hanteren, wat vergelijkbaar is met de regionaal objectieveerbare parameters waarvan sprake is in Vlaanderen. Richtsnoer 21 zegt alleen dat de regering hoopt dat een differentiatie op basis van objectieveerbare parameters mogelijk is. De VREG kan die differentiatie gestalte geven.

Inzake het capaciteitstarief ziet hij in de VREG een bondgenoot. Men moet zoeken naar een evenwicht tussen een capaciteitstarief, wat de kosten van de netbeheerder beter reflecteert, en een verbruikstarief dat de gebruiker kan aansporen tot rationeel energieverbruik.

Inzake de termijn voor het wegwerken van de historische saldi stelt de VREG dat het voor de financieringskosten van de netbeheerders er nauwelijks een verschil zijn tussen beide opties en dit in tegenstelling met wat het verschil voor de consument. Op basis van een snelle berekening komt hij echter tot de conclusie dat de twee extra jaren de distributienetbeheerder 870 miljoen euro zouden kosten. Daarom blijft hij zich afvragen waarom de VREG zo halsstarrig vasthoudt aan de termijn van vijf jaar. Hij vindt het belangrijk om zo snel mogelijk schoon schip maken, zonder een schokgolf teweeg te brengen bij de gezinnen. De opmerking dat de regering tegen de verkiezingen wil scoren met een vermindering van de energierekening vindt hij schokkend. De schulden moeten ooit betaald worden. Het overlaten van de financieringslasten aan de komende generaties is de beste manier om het draagvlak voor een hernieuwbaar energiebeleid om zeep te helpen.

Hij merkt nog op dat er een brede consensus is rond het idee om de VREG onder te brengen onder het parlement, en niet langer onder de administratie. Hij veronderstelt dat dit op een later moment verder uitgediept zal worden.

V. Antwoorden van de VREG

Thierry Van Craenenbroeck erkent dat de Europese regelgeving een belangrijke bevoegdheid heeft onttrokken aan het democratisch gekozen parlement. De regulator moet er echter over waken dat al zijn beslissingen op een transparante manier tot stand komen en goed verantwoord worden. Als dat niet het geval is kunnen de beslissingen worden aangevochten. Voor de marktwerking en voor de werking van de netten is er echter een stabiel regulatorisch kader nodig. Daarom is het vertrouwen van het parlement in de VREG heel belangrijk. Het organiseren van consultaties kan helpen om tot gedragen beslissingen te komen. Het parlement kan de VREG daarop afrekenen.

Hij heeft niemand willen schofferen. Als bestuurder van een maatschappij, ook als onafhankelijk bestuurder, dient Willem-Frederik Schiltz in de eerste plaats de belangen van die maatschappij verdedigen. Het siert hem dat hij bij zijn beslissingen in het parlement rekening wil houden met de hele maatschappij. Ook de VREG heeft de opdracht om het maatschappelijk belang te laten primeren.

Hij begrijpt niet over welke conflicterende situaties Johan Danen het heeft. Misschien verwijst hij naar de richtsnoeren die te specifiek zijn. Over richtsnoer 21 wil de VREG vooral verduidelijken dat het niet evident is om regionaal

objectiveerbare verschillen uit te werken die door iedereen aanvaard worden. Dat houdt zeker een risico in als het gekoppeld wordt aan het capaciteitstarief.

Over de algemene raad heeft hij vooral opgemerkt dat men een onderscheid dient te maken tussen het algemeen energiebeleid en het beleid van de regulator. Het energiebeleid kan worden besproken in een belanghebbendenorgaan.

De getallen van Willem-Frederik Schiltz over de financieringskosten lijken hem sterk overdreven. Volgens de berekeningen van de VREG is er een verhoging van de financieringskosten met ongeveer 17 miljoen euro voor elektriciteit en een verlaging met ongeveer 4 miljoen euro voor aardgas. Die cijfers kan men terugvinden in de consultatieverslagen van de VREG.

Tinne ROMBOUTS,
voorzitter

Johan DANEN
Andries GRYFFROY,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

CREG	Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas
essenscia	Belgische federatie van de chemische industrie en life sciences
Febeg	Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gasbedrijven
Febeliec	Federation of Belgian Industrial Energy Consumers
Minaraad	Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
Voka	Vlaams netwerk van ondernemingen
VREG	Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt